

**Syntaxis Joa[n]nis Despauterij Niniuit[a]e Berga[rum] diui
Guinnoci ludimagistri**

Spauter, Johannes de

Argentorati, Anno, M. D. XV.

Conceptionis regula. Persona[m] atq[ue] genus semper dabimus mage digno, Prima quidem reliquis præstat, ternæq[ue] secunda, Masculeu[m] reliquis præstat, neutro muliebri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70853)

Ioannis Despauterij Niniuitæ.

gnatus, nec hic mihi quicquid obtulerant. Idem. Hæc si neque ego neque tu fecimus non fuit egestas facere nos. Post hanc parasceuen ad id quod primum proposueram ueniendum est.

Conceptionis regula.

Personam atque genus semper dabimus magis digno,
Prima quidem reliquis præstat, ternaque secunda,
Masculeum reliquis præstat, neutro muliebri.

Conceptio est mediata indignioris ad dignius reductio ad uerbum plurale, nisi sit implicita. Conceptionem ponunt quadruplicem, numerorum quidem, ubi plurale concipit singulare, ut Petrus & isti ludunt. Casuum ubi ablatiuus rectus, & cum reducit ad alium casum, ut ego te cum ludimus, quid de his dicendum sit iam patet. Conceptionem generum ubi indignius genus ad dignius reducit, ut Martius & uxor pessimi, & potest fieri per omnes casus. Et personarum que est indignioris personæ ad digniorem mediata reductio, ut ego & tu ludis, sed quum ceteræ satis pateant, de conceptione personarum & generum uideamus. De his igitur datur hæc regula. Copulatum equipollens uni plurali, sequitur personam & genus dignioris, ut ego & tu est primæ personæ, quia pars dignior ego, scilicet est primæ personæ, nam prima præstat reliquis &c. Verbum igitur erit plurale, ut ego & tu legimus, & tertiæ præstat secundam. Dic ergo tu Petrusque legitis, ipse & Petrus legimus, ipse & Petrus legitis, ipse & Petrus legunt. Lego librum qui & Petrus studemus, legis librum qui & Petrus studetis &c. Nam & ipse & qui omnis personæ dicuntur, nisi malis conceptionem ponere personarum implicitam. Per cum si qua fiat, uocatur a quibusdam indirecta, alie omnes directæ. Sulpitius aliter loquitur, quia indirectam uocat, ubi non est numerorum casuum personarum, generum diuersitas, ut Petrus & Paulus ludunt, alii uocat directas, sed parum conducit ad hanc rem quam diligenter querimus. Sancte Dionysii cum sociis tuis ora pro nobis, apte & forte non inepte orate, quia intelligi potest uos, propter uocatiuum cum ablatiuo, nec dicam esse conceptionem. Ineptissimas grammatistarum nugatiuiculas mitto. In omni conceptione dignius dicitur concipere, indignius concipi. Et conceptio dicitur græce syllepsis, non ut inepti dicunt silepsis. In omni conceptione requiruntur concipiens, conceptum, copula, & uerbum uel adiectiuum plurale, nam demonstratiuum adiectiuum est relatiuum. In conceptione personarum dicuntur primam personam aliquando poni honoris exhibendi gratia, ut in euangelio, Pater tuus & ego dolentes querebamus te, sed Nebrissensis ait, Vix tolerat sermo latinus aut græcus, quia prius

ma persona est p̄positiui ordinis, ut meminit etiā Lancilottus. Item maritus & uxor est plurale masculini generis, quia masculinū p̄fertur foeminino & neutro, ideo dicēdū est maritus & uxor sunt boni, Petrus & Berta sunt textores, fullones &c. Bos & iumentū sunt ad p̄sepe ligati. Ait Alexāder cum omnibus quos legi p̄ter Tardiuum nō magnę authoritatis uirū, quia nō optime sensit pluribus in locis neq; Alexādro quē reprehendit p̄terūq; clarior fuit, scit qui legit an mentiar. Is igit Alexādrū arguit q̄ dixerit neutrū aliquādo concipi & exemplū ab Alexādro ait esse fictū, asseritq; neutrū semp cōcipe, & p̄inde dicendū, Bos & iumentū sunt ad p̄sepe ligata, lena & scortum sunt impura, non multū dissentio Tardiuo, sed tamen dubius, ideo consulant poetę & oratores. Sed uideamus regulā Seruianam quā literatores uocāt regulā indifferentię, de qua ip̄i rectius docuerūt q̄ Sulpitius. Quocirca uerissime dicit. Sepe etiam est Holitor uerba opportuna locutus, uocant autē regulā indifferentię nō oīno inepte, quia adiectiuū est neutri generis, cuiuscūq; generis fuerint substantiua, quare & ipse idem regulę dabo nomen,

Regula indifferentię utilissima.

Sint res absq; anima ponetur mobile neutrū.

Quotienscūq; substantiua rerū inanimatarū cuiuscūq; generis cōiūguntur ad adiectiuū uel demonstratiuū, uel relatiuū plurale, ipsum erit neutri generis, si alter inueniat nō est imitandū, q̄ si alterū dūtaxat sit rei inaniatę adiectiuū, nihilominus erit neutrū si Zendero & Tardiuo credimus, quorū prior interim placet, sed cum risu, ut Horatius ait, quoniā scholicis plenus est nugamētis. Salusti in Catilinariō. Huic ab adolescentia bella intestina, cędes, rapinę, discordia ciuilibis grata fuere. Idem, his genus, etas, eloquentia, p̄pe equalia fuere. In libro Psal. Virga tua & baculus tuus ipsa me cōsolata sunt. Itē Sensus & cogitatio humani cordis in malū prona sunt. Exodi, ix. Grando & ignis mixta pariter ferebātur. Item, sapiētia & sciētia data sunt tibi, habet, ij. Paralipomenon. In æthicis Aristotelis. Requies autē & iocus in uita necessaria esse uidetur. ad Galatas. Caro em̄ cōcupiscit aduersus spiritū, spiritus autē aduersus carnē. Hęc em̄ sibi inuicem aduersantur. Ita dicemus, Victus & amictus sunt homini necessaria, ut mors & uita apposita sunt tibi. Lunā & stellas q̄ tu fundasti, licet res animatę olim credebant. Tunc em̄ inueniūtur conceptionē facere, ut in propheta. Sol & luna obtenebrati sunt. In Apocal. Infernus & mors missi sunt in stagnū ignis, hoc fiet quū de dñs qui colebant loquemur, quia seruant constructionē nominū rerum animatarū, sed

D iij